

OD REDAKCJI

*Jeśli zastanawiamy się nad tym, jaka powinna być obrona,
to wyobrażamy sobie, że ma ona możliwy dobór wszelkich środków,
że istnieje zdolne do wojny wojsko,
że wódz oczekuje wroga nie w pomieszczeniu,
niepewności i strachu, lecz bez obawy, spokojnie i rozważnie,
że twierdze nie lękają się oblężenia,
że wreszcie zdrowy naród nie bardziej lęka się wroga, niż ten się boi jego.*

Carl von Clausewitz, *O wojnie*

Pogarszająca się sytuacja geopolityczna w Europie Wschodniej związana z rewolucją godności na Ukrainie, aneksją przez Federację Rosyjską Krymu i wybuchem wojny w Donbasie spowodowała, że w Polsce bardzo ożywiły się dyskurs i debata publiczna dotycząca idei obrony terytorialnej. Realne działania podjęte przez Ministerstwo Obrony Narodowej doprowadziły do utworzenia w 2016 r. Wojsk Obrony Terytorialnej, jako piątego, samodzielnego rodzaju Sił Zbrojnych. Obecnie trwają prace nad rozbudową istniejących struktur, tworzeniem nowych Brygad OT, a zakończenie procesu budowy systemu Wojsk Obrony Terytorialnej przewidziano na 2021 r.

Wiele państw na świecie posiada szerokie doświadczenia związane z organizacją obrony terytorialnej. Wydaje się zasadne i wskazane skorzystanie z tych doświadczeń poprzez zgłębienie oraz przeanalizowanie procesów tworzenia i ewolucji systemów obrony terytorialnej na przestrzeni lat. W tym kontekście należy zwrócić szczególną uwagę na trudności jakie stały na drodze do utworzenia sprawnie działających wojsk obrony terytorialnej oraz obecną rolę i status tych jednostek zwłaszcza w tych państwach, w których stanowią część składową sił zbrojnych. Niewątpliwie staranne i rzetelne zbadanie tego zagadnienia pomoże w sformułowaniu i implementacji w Polsce najbardziej optymalnego systemu obrony terytorialnej dostosowanego do polskiej specyfiki tj. położenia geopolitycznego, możliwości finansowych państwa oraz najbardziej prawdopodobnych zagrożeń dla suwerenności i integralności terytorialnej Polski w najbliższych dziesięcioleciach.

Oddajemy Państwu siódmy numer półrocznika „Ante Portas – Studia nad Bezpieczeństwem”, poświęcony tematyce obrony terytorialnej, podejmowanej wieloaspektowo i interdyscyplinarnie. Autorzy artykułów reprezentują ośrodki naukowe oraz organizacje z Polski, Gruzji, Litwy, Rosji, Rumunii, Słowacji, Szwajcarii i Ukrainy.

W głównej części publikacji zamieszczono dwadzieścia jeden artykułów tematycznych dotyczących problematyki obrony terytorialnej w Polsce i na

świecie. Autorzy przedstawili m.in. historię, koncepcje i cele tworzenia Wojsk Obrony Terytorialnej w Polsce a także realne działania Ministerstwa Obrony Narodowej w zakresie tworzenia tej formacji. Zaprezentowano także europejskie doświadczenia w organizowaniu i działaniu obrony terytorialnej, zwłaszcza w Szwajcarii, Rumunii czy na Ukrainie.

Uzupełnieniem numeru są artykuły gościnne, podejmujące aktualną problematykę bezpieczeństwa w Europie, komunikaty, recenzje oraz głosy w dyskusji, zanotowane podczas międzynarodowej konferencji naukowej pn. „Obro-
na Terytorialna i jej rola we współczesnych systemach bezpieczeństwa”, która odbyła się 17-18 listopada 2016 r. w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Życzymy ciekawej lektury!

*Zespół redakcyjny
„Ante Portas – Studia nad Bezpieczeństwem”*

EDITOR'S NOTE

*Consequently, if we are to conceive of defence as it should be, it is this.
 All means are prepared to the utmost;
 the army is fit for war and familiar with it;
 the general will let the enemy come on, not from confused indecision and fear,
 but by his own choice, coolly and deliberately;
 fortresses are undaunted by the prospect of a siege;
 and finally a stout-hearted populace is no more afraid of the enemy than he of it.*

Carl von Clausewitz, *On War*

Aggravating geopolitical situation in the Eastern Europe, related to the revolution of dignity in the Ukraine, annexation of the Crimea by the Russian Federation and the breakout of the war in Donbas, resulted in the significant revival of the public discourse and debate concerning territorial defence in Poland. Decisions and actions taken by the Ministry of Defence led in 2016 to the creation of Territorial Defence Forces, as a fifth, independent branch of the Armed Forces. Currently the main actions are focused on the development of the existing commands and formations, creation of new TD Brigades, providing training, arms and equipment. According to the Ministry's of Defence plans the Territorial Defence Forces system should be completed in 2021.

Many states all over the world can boast wide experiences in the organization of the territorial defence. It seems justified and advisable to learn from these experiences through exploration and analysis of the processes of creation as well as evolution of territorial defence systems over the years. In this context one should draw a special attention to difficulties that had to be surmounted in order to form a well-functioning territorial defence as well as the current role and status of these units, especially in the states in which they are an element/a subdivision/a constituent of the armed forces. By all means the circumspect and thorough analysis of the above-mentioned subject will aid the formulation and implementation of the most optimal territorial defence system in Poland that would be adapted to the Polish realities, such as the geopolitical location, financial capabilities of the state and the most probable dangers of Polish sovereignty and territorial integrity in the coming decades.

We present the seventh volume of semi-annual scientific journal "Ante Portas – Security Studies", concerned on the territorial defence issues. Our Authors represent the universities and organizations from Poland, Georgia, Lithuania, Russia, Romania, Slovakia, Switzerland and Ukraine.

The main part of publication consists of twenty-one scientific articles concerned on the territorial defence implementation, organization and tasks, in Poland and abroad. Our Authors presented, above all, the history, concepts and

main aims of the Polish Territorial Defence Forces, and also actual actions of the Polish Ministry of Defence in creating those units. We also depict the experiences of European countries in organization and functioning of the Territorial Defence Forces, especially in Switzerland, Romania or Ukraine.

The journal is supplemented by guest articles concerned on the contemporary problems of the European security, reviews, and statements noted during the international scientific conference “Territorial Defence and its role in the contemporary security systems”, November 17-18th 2016, Ostrowiec Świętokrzyski, Poland.

We wish you a pleasant reading!

Editorial Board
“Ante Portas – Security Studies”